

Maria Eriksson
Avfall, stab
Hållbarhetscontroller

REMISSVAR

Till: Stadshus AB
Att: Krister Stralström
remiss@stadshusab.se

Remiss av En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98), SSAB 2025/36

Inledning

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på utredningens intention om en snabbare och mer förutsägbar tillståndsprövningsprocess, men vill belysa identifierade utmaningar med den föreslagna processen.

För Stockholm Vatten och Avfall innebär förslagen i SOU 2024:98 både möjligheter och risker, vilket redovisas per del i svaret.

Stockholm Vatten och Avfall har främst granskat och lämnat synpunkter på de övergripande förslagen i utredningen och dess konsekvenser, specifika lagändringar har granskats i mindre omfattning.

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar. Syftet med uppdraget har varit att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning.

Enligt uppdraget skulle bl.a. följande utredas:

- Hur det svenska regelverket kan anpassas för att undvika överlappande krav i förhållande till EU-regelverken.
- Möjligheten att omorganisera tillståndsprövningen.
- Hur förutsebarheten i tillståndsprövningsprocessen kan öka genom tydligare regler.

Generella synpunkter

Stockholm Vatten och Avfall stödjer utredningens förslag att ersätta begreppet "miljöfarlig verksamhet" med "miljöpåverkande verksamhet". Bolagets verksamhet, som omfattar avfallshantering, produktion och distribution av dricksvatten samt avleda och rena avloppsvatten, bidrar till positiva miljöeffekter snarare än negativa, även om den har en påverkan på miljön. Ändringen till begreppet "miljöpåverkande verksamhet" beskriver därmed bolagets verksamhet på ett mer rättvisande sätt. Bolaget vill poängtera vikten av att den terminologiska förändringen genomförs i alla relevanta lagar och förordningar. Om det tidigare begreppet "miljöfarlig verksamhet" kvarstår i vissa texter kan det ge intryck av att det finns olika typer av verksamheter med varierande risknivåer.

Stockholm Vatten och Avfall ställer sig positivt till förslaget att en ny central miljöprövningsmyndighet ska hantera tillståndsprövningen. Samtidigt ser bolaget en risk för att det kan leda till längre handläggningstider i början, eftersom myndigheten behöver tid för att etablera rutiner och vägledning.

Utredningen föreslår att nuvarande två nivåer av prövningsplikt för miljöfarlig verksamhet ersätts med fyra nivåer: tillståndsplikt, granskningsplikt, anmälningsplikt och registreringsplikt. Stockholm Vatten och Avfall anser att det är svårt att bedöma hur dessa nya nivåer kommer att påverka bolagets befintliga verksamheter, särskilt eftersom det saknas tydliga kriterier för hur avfallsverksamheter kommer att klassificeras inom den nya prövningsstrukturen. Om omklassning är nödvändig måste verksamhetsutövare ges tillräcklig tid för att genomföra erforderliga förändringar.

Stockholm Vatten och Avfall ställer sig generellt positivt till att det införs en tidsfrist för handläggningstid, men vill samtidigt betona att det kan medföra risker. Bolaget ser positivt på att en tidsfrist ger ökad tydlighet för när ett beslut kan förväntas och medför förbättrade planeringsförutsättningar. Bolaget vill understryka att det är avgörande att en verksamhetsutövare får besked och tydliga riktlinjer i god tid innan lagändringar träder i kraft.

Bolaget vill även belysa risken för att det förenklade prövningsförfarandet kan få negativa konsekvenser då möjligheten att genomföra underbyggda utredningar både som verksamhetsutövare och som remissinstans begränsas om för kort tidsfrist införs.

Verksamheter som idag omfattas av tillståndsplikt men enligt utredningens förslag ska omfattas av granskningsplikt får ett något förenklat prövningsförfarande till följd av en kortare tidsfrist. Det kan innebära att verksamheten kan påbörjas snabbare från det att ansökan lämnas in jämfört med idag. Det förenklade och uppsnabbade förfarandet kan dock leda till att VA-huvudmannen får kortare tid att yttra sig över vilka föroreningar som kan tas emot till den allmänna VA-anläggningen. Bolaget poängterar att det kan krävas tidskrävande analyser för att påvisa eventuell negativ miljöpåverkan. Omvänt ser bolaget en risk i att ändringar, som skulle kunna ha en positiv inverkan på miljön, kan få avslag, då en tidspressad granskningsprocess gör att positiva effekter inte hinner utredas tillräckligt noggrant inom tidsfristen.

Vidare vill bolaget understryka att verksamheter som idag omfattas av anmälningsplikt, men enligt utredningens förslag ska omfattas av granskningsplikt, riskerar att få en ökad prövningstid och behöva genomgå en mer komplicerad och tidsödande process än idag. Detta talar mot utredningens intention om en snabbare och mer förutsägbar prövningsprocess.

Det föreslås även att miljöprövningsmyndigheten i större utsträckning än idag ska ansvara för att samordna samråd med berörda parter, en uppgift som idag sköts av verksamheten/verksamhetsutövaren. Bolaget anser att det är viktigt allmänhetens synpunkter fortsatt omhändertas genom välfungerande samrådsprocesser och ser en risk att samrådsdelen får mindre utrymme i det uppsnabbade processförfarandet, vilket i förlängningen riskerar att urholka det förtroendet som finns mellan verksamhetsutövare och allmänheten.

Stockholm Vatten och Avfall ställer sig positivt till att ändra begreppet till "bästa tillgängliga teknik" då detta förtydligar kravnivån jämfört med den tidigare skrivelsen "bästa möjliga teknik". Den tydligare definitionen kan bidra till ökad förutsägbarhet och därmed förbättra investeringsmöjligheterna för bra teknikval.

Bolaget poängterar vikten av att tillsynsmyndighet ges tillräckliga resurser för att identifiera och upptäcka exempelvis problematiken kring ökad avfallsrelaterad brottslighet. Mot bakgrund av de föreslagna förenklade tillståndprocesserna anser Stockholm Vatten och Avfall att det blir än mer viktigt att stärka tillsynen för att säkerställa att regelverket efterlevs i praktiken.

Specifika kommentarer med sidhänvisningar

Bilaga 2, sid 105, 20 kap 12 §

"Talerätt

12 §

Naturvårdsverket ska, när det behövs, föra talan i ett ärende om miljöprövning för att tillvarata allmänna miljöintressen.

Havs- och vattenmyndigheten ska, när det behövs, föra talan i ett ärende om miljöprövning för att tillvarata allmänna intressen som berör havs- eller vattenmiljö eller fiske.

En länsstyrelse får föra talan i ett ärende om miljöprövning för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen inom länet. En kommun får föra talan i ett ärende om miljöprövning för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen inom kommunen."

Kommentar:

Bolaget vill i övrigt lämna som synpunkt att Statens geotekniska institut, SGI, ska ha talerätt vid miljöprövning för att tillvarata allmänna intressen som berör skred- och rasrisker, samt att SMHI ska ges möjlighet att föra talan i ett ärende om miljöprövning för att tillvarata allmänna intressen som berör risker kopplade till klimatförändringar.

Bilaga 2, sid 132-133, 24 kap 3-4 §

Kommentar:

Tabellen nedan visar på ett inkonsekvent språkbruk som behöver ses över för att inte skapa otydlighet.

Tabell 1: Exempel på inkonsekvent språkbruk.

	Tidigare version	Ny version
Sid 132, 3 §, näst sista stycket	Mark- och miljödomstolen	Tillståndsmyndigheten
Sid 132, 4 § första stycket	mark- och miljödomstolen	prövningsmyndigheten
Sid 133, 4 § sista stycket	Domstolen	Myndigheten

Bilaga 2, sid 216, 1.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Kommentar:

I stycket 7 kap 2 § Saknas punkt 4 i nya versionen, eller så är det bara felnumrerat. Bolaget föreslår att detta ses över och att numreringen i den nya versionen korrigeras eller förtydligas så att det framgår om en punkt har utelämnats.

Christian Rockberger
Verkställande direktör